

Številka: 8-III-688/6-O-05/DK
Datum: 17.10.2005

AGENCIJA RS ZA OKOLJE
Vojkova 1b
1001 LJUBLJANA
p.p.2608

ZADEVA: Vetrna elektrarna Volovja Reber in 20 kV kabelske povezave ter 110 kV povezovalni daljnovod RTP Ilirska Bistrica – TRP Volovja Reber, **mnenje o sprejemljivosti posega.**

ZVEZA: Vaš dopis št.35402-114/2004 z dne 28.9. 2005, prejet 29.9.2005 s prilogami.

Z navedenim dopisom nas v skladu z določili 61. člena Zakona o varstvu okolja (ZVO-1, Uradni list RS, št. 41/04) in 40. člena Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04) pozivate za mnenje o sprejemljivosti nameravanega posega. Pozivu prilagate:

- Poročilo o vplivih na okolje za vetrno elektrarno in povezovalni 110 kV daljnovod na območju Volovja Reber nad Ilirsko Bistrico (dopolnjeno po reviziji), št. 100105-jh, 23.5.2005 (dopolnitev: 13.6.2005), E-NET OKOLJE d.o.o., Kajuhova ulica 17, 1000 Ljubljana;
- Revizija poročila o vplivih na okolje za vetrno elektrarno in povezovalni 110 kV daljnovod na območju Volovja Reber nad Ilirsko Bistrico, junij 2005, Darja CRNEK, univ.dipl.inž.kraj.arh.;
- Dopolnitev/Popravki št. 1 poročila o vplivih na okolje za vetrno elektrarno in povezovalni 110 kV daljnovod na območju Volovja Reber nad Ilirsko Bistrico na osnovi pripomb ARSO z dne 29.7.2005 (dopolnjeno po reviziji), št. 100105/1-jh, 2.9.2005, E-NET OKOLJE d.o.o., Kajuhova ulica 17, Ljubljana;
- Okoljsko poročilo za vetrno elektrarno in povezovalni 110 kV daljnovod na območju Volovja Reber nad Ilirsko Bistrico v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti planov in posegov v naravo na varovana območja (dopolnjeno po reviziji), št. 1048-05, 20.5.2005 (dopolnitev: 13.6.2005), AQUARIUS d.o.o., Ljubljana, Cesta Andreja Bitenca 68, 1000 Ljubljana;
- Revizija okoljskega poročila za vetrno elektrarno in povezovalni 110 kV daljnovod na območju Volovja Reber nad Ilirsko Bistrico, junij 2005, Andrej Uršič, univ.dipl.biol.;
- Idejno zasnovo Vetrne elektrarne Volovja reber, EHN in Elektro Primorska, julij 2003 in dopolnitev julij 2004;
- Idejno zasnovo povezovalne ceste in kablovod vzdolž vetrnega polja Volovja reber, Silvester Peljhan, maj 2003 in dopolnitev julij 2004;
- Idejno zasnovo 110kV daljnovoda RTP Ilirska Bistrica 110/20 kV) do RTP Volovja reber (110/20 kV), 20 kV kab. povezave ter izdelava RTP Volovja Reber 110/20 kV, št.318/2003-ELITA d.o.o., julij 2003 in dopolnitev julij 2004;

- Stavba 20 kV stikališča in 110kV stikališče Reber, Ines Bonutti u.d.i.a, julij 2003.

Na podlagi predložene dokumentacije ugotavljamo:

1. Načrtovani poseg obsega gradnjo 43 vetrnih turbin nameščenih na 53 metrov visokih jeklenih stolpih, gradnjo 110 kV daljnovoda od RTP Ilirska Bistrica do RTP Reber, gradnjo RTP Reber, gradnjo pripadajoče infrastrukture (kabelska 20 kV povezava med vetrnimi turbinami) vključno s povezovalnimi cestami vetrnega polja in dostopnimi potmi do stojišč stebrov, gradnjo montažnih platojev ter ploščadi za pretakanje goriva in popravila tehničnih naprav.

Ocenjeno je, da bi v času gradnje skupna površina zemeljskih del obsegala 80.000 m², količina izkopanega materiala bi znašala cca 65.000 m³, potrebno bi bilo zgraditi cca 30 000 m³ nasipov in sistem povezovalnih cest v skupni dolžini cca 8815 m (cca 6393 m novogradenj, cca 2423 m rekonstrukcij), ponovno zatraviti pa cca 70 000 m² površin.

2. Lokacija vetrnih turbin je načrtovana na grebenu Volovje rebri na obrobju Snežnika. Trasa visokonapetostnega daljnovoda v dolžini 10,5 km je načrtovana od RTP Ilirska Bistrica (ob naselju Rečica) po dolini preko Reke (Velike vode) do vasi Topolc, kjer se odcepi v smeri Volovje rebri do novo zgrajene RTP.

Območje načrtovanega posega leži znotraj območij s posebnim pravnim statusom s področja ohranjanja narave. V pravnih predpisih, s katerimi so ta območja pridobila svoj status, so določene varstvene oziroma razvojne usmeritve ter v primeru zavarovanih območij varstveni režimi, katere je treba upoštevati v postopku umeščanja posegov v naravo. Varstveni režimi, kakor tudi varstvene in razvojne usmeritve, služijo javni koristi ohranjanja narave. Istemu cilju so namenjene tudi presoje sprejemljivosti vplivov posegov na biotsko raznovrstnost, naravne vrednote in varovana območja. V teh postopkih ima mnenje Zavoda RS za varstvo narave mesto strokovne ocene pripravljenih gradiv oziroma poročil, ki služijo izvedbi presoje vplivov posegov na varstvene cilje ter povezanost in celovitost varovanih območij, na naravne vrednote in biotsko raznovrstnost.

V nadaljevanju dajemo mnenje na podlagi 101. e člena Zakona o ohranjanju narave (ZON-UPB2, Uradni list RS, št. 96/04) z vidika presoje sprejemljivosti vplivov posega na varovana območja in mnenje na podlagi 61. člena Zakona o varstvu okolja (ZVO-1, Uradni list RS, št. 41/04) z vidika presoje vplivov nameravanega posega na biotsko raznovrstnost in naravne vrednote.

I.

MNENJE O PRESOJI SPREJEMLJIVOSTI VPLIVOV POSEGA V NARAVO NA VAROVANA OBMOČJA

Mnenje izdajamo na podlagi 101. e člena Zakona o ohranjanju narave (ZON-UPB2, Uradni list RS, št. 96/04) skladno s 40.členom Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04). Mnenje z obrazložitvijo o uvedbi postopka o presoji sprejemljivosti posega v naravo na varovana območja smo vam na vašo zahtevo posredovali z dopisom števil 8-III-688/2-O-05/ dne 22.7.2004.

Območje načrtovanega posega leži znotraj varovanih območij ter v območjih, kjer je pričakovati neposredne in daljinske vplive in sicer v:

- **posebnem varstvenem območju (PosVO) Snežnik-Pivka (Id.št. SI5000002)**
- **potencialnem posebnem varstvenem območju (pPosVO) Javorniki-Snežnik, (Id.št. SI3000231),** Uredba o posebnih varstvenih območjih (Območjih Natura 2000), Uradni list RS, št. 49/04 in 110/04.

5 vetrnih turbin je načrtovanih znotraj obeh območij, 4 na sami meji območij, 13 v 100 metrskem pasu ter ostale v oddaljenosti 500 metrov od meje. Načrtovana gradnja podzemnega voda med stolpi z vetrnimi turbinami in povezovalnih ter dostopnih poti do stojišč delno sega v varovana območja, oz. območje neposrednega ali območje daljinskega vpliva. Odsek načrtovanega visokonapetostnega daljnovoda sega v območje daljinskega vpliva na odseku med stojišči stebrov 26 in 28.

- **potencialnem posebnem varstvenem območju Reka (Id.št. SI3000223),** Uredba o posebnih varstvenih območjih (Območjih Natura 2000), Uradni list RS, št. 49/04 in 110/04. Načrtovan visokonapetostni daljnovod prečka reko Reko na območju med naselji Rečica in Topolc s stojišči stebrov v območju vpliva.

Del Poročila o vplivih na okolje, 1.del (v nadaljevanju zadevnega mnenja Poročilo), ki se nanaša na vplive posega na naravo na varovana območja (izdelovalec ga nepravilno imenuje »Okoljsko« poročilo) je izdelano v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04). Poročilo je obsežno in vsebuje zahtevane vsebine v skladu z določbami 15. člena Pravilnika bolj ali manj smiselno uporabljenih za poseg v naravo. Odstopanja in pomanjkljivosti ugotavljamo zlasti v delih Poročila, ki obravnava:

- **kumulativne vplive:** v Poročilu je navedeno (4.1., str.42), da v obravnavanem primeru kumulativnih vplivov ni možno obravnavati, kar ne drži. V primeru, da je izdelovalec po preveritvi veljavnih prostorskih dokumentov ugotovil, da v zadevnih varovanih območjih ni načrtovanih posegov oz. planov, ki so bili presojani po 1.5.2004 ali ni načrtovanih posegov v naravo oz. planov v postopku presoje sprejemljivosti skladno s predpisi s področja ohranjanja narave, bi to moral navesti. Ker tega ni navedel, lahko smatramo, da morebiten kumulativni vpliv ni ocenjen. Sicer ugotavljanje kumulativnih vplivov na varovanih območjih, skladno z 8. členom Pravilnika, upošteva vplive vseh načrtovanih posegov ali planov v varovanih območjih in bi njihovo medsebojno učinkovanje lahko bistveno vplivalo na varovana območja;
- **alternativne rešitve:** izdelovalec je izbor predlagane rešitve osnoval na analizi potenciala oziroma dostopnosti do primarnega vira (4.2.,str. 54) ter analizi vplivov na okolje, kar je načeloma sicer ustrezno, v konkretnem primeru v okviru presoje sprejemljivosti posega pa, po našem mnenju, pomanjkljivo. Alternativne rešitve so obravnavane samo z vidika različnih tehnologij (vetrna elektrarna, hidroelektrarna, elektrarna na lesno biomaso, jedrska elektrarna, termoelektrarna) na obravnavani lokaciji, kar ni dovolj. Namen preveritve alternativnih rešitev je ne le ustrezna rešitev

načrtovanega posega na dani lokaciji, temveč tudi preveritev drugih možnih prostorskih lokacij za načrtovan poseg. Izdelovalec je v drugem delu poročila (Poročilo o vplivih na okolje) sicer navedel primerjavo še dveh možnih lokacij (Mašun in Kozlek), ki pa se obe nahajata v Snežniškem pogorju znotraj varovanih območij. V obravnavnem primeru, kjer gre za načrtovano proizvodnjo električne energije, torej proizvod, ki je namenjen splošni rabi in ni vezan na rabo zgolj v obravnavanem okolju, bi pričakovali, da bi izdelovalec enakovredno različnim tehnologijam proizvodnje električne energije obravnaval različne lokacije ne le na območju Snežniškega pogorja, temveč tudi izven varovanega območja in najmanj širše v občini;

- **upoštevanje naravovarstvenih smernic** (3.3.2., str.18): iz Poročila ni razvidno upoštevanje naravovarstvenih smernic, ki jih je Zavod RS za varstvo narave izdelal za lokacijski načrt (Naravovarstvene smernice za Lokacijski načrt za Vetrno elektrarno Volovja reber in povezovalni 110 kV daljnovod, št. 5-III-174/3-O-03/ACG, julij 2003). Izdelovalec navaja, da so smernice nerelevantne, ker Poročilo obravnava poseg in ne lokacijski načrt (poglavje 3.2.3., str.18). Slednje je dejstvo, so pa naravovarstvene smernice strokovno gradivo, ki konkretizirajo varstvene usmeritve za konkreten poseg na nekem območju in so zato pripomoček pri izdelavi poročila o vplivih na okolje. Usmeritev v obravnavanem primeru, naj se ne gradijo zahtevni objekti kot so stavbe večjih prostornin, javni infrastrukturni objekti, energetske objekti (npr. vetrne elektrarne s pripadajočimi infrastrukturnimi objekti) v lokacijskem načrtu ni upoštevana, kar bi izdelovalec lahko navedel. Usmeritev v naravovarstvenih smernicah je temeljila na strokovnih utemeljitvah in je bila vezana na usmeritve podane v Naravovarstvenih smernicah za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Ilirska Bistrica (št. 5-III-58/4-O-03/ACG, junij 2003).

Revizija Poročila temelji predvsem na preverjanju njegove skladnosti s predpisanimi vsebinami in pri tem zahteva tudi dopolnitve, ki ne sodijo v to poročilo (npr. 3.3.1., str.9, 3.3.2. str.10.). Pomanjkljivo pa ocenjuje njegovo kakovost in ustreznost zlasti pri ovrednotenju učinkov načrtovanega posega in oceni posledic učinkov na varstvene cilje ter na celovitost in povezanost varovanega območja.

V poročilu so bili uporabljeni javno dostopni podatki o varovanih območjih skladno z določbami pravilnika. Izdelovalec je poleg teh uporabil tudi podatke, ki jih je pridobil iz namenskih raziskav. Slednje kaže na zavedanje izdelovalca in investitorja, da načrtovan poseg v naravo predstavlja velik poseg v izjemno pomemben predel Slovenije z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti. Namenske raziskave so bile opravljene v kratkem in omejenem roku izdelave poročila, zato so podatki raziskav, zlasti za nekatere vrste, pomanjkljivi. Ker tudi ti podatki služijo pri ocenjevanju vplivov posega v naravo je to potrebno upoštevati, sicer lahko imajo za posledico nerealne ocene. Ponovno poudarjamo, da bi bilo za čimbolj realno oceno vplivov gradnje vetrne elektrarne na obravnavni lokaciji potrebno pridobiti čim več podatkov s ciljnim terenskimi raziskavami, ki so pri nekaterih vrstah nujno vezane na daljši rok. Take raziskave bi bile potrebne zlasti za nekatere vrste kot npr. za širokouhega netopirja (zlasti njegovih prehranjevalnih navad). Tudi opazovanje ptic na Volovji rebri v dveh sezonah (2003, 2004) je prekratko glede na pričakovani vpliv na nekatere klasifikacijske vrste ptic, zlasti ujede in gozdnega jereba (*Bonasa bonasia*.) Skromno je obdelana nevretenčarska in jamska favna. Zaradi kratkega roka raziskav v neustreznem časovnem obdobju, ni bila opažena kvalifikacijska vrsta metulja črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*) na območju Volovje rebri. Na osnovi dveh opravljenih terenskih ogledov (M. Jež, I. Kodele Krašna, avgust 2005) je bilo ugotovljeno, da je vrsta na obravnavanem območju prisotna na večjem številu lokacij. Na samem območju posega sicer ni večjih jamskih objektov, so pa pomembni jamski objekti v

bližini. Jama v Suhi rebri je na seznamu kot nahajališče jamskega hrošča drobnovratnika (*Leptodirus hochenwartii*), ki je kvalifikacijska vrsta za pPosVO Javorniki-Snežnik. Najnovejši podatki kažejo, da je vrtačast svet s skalnimi razpokami, kakršen je tudi na širšem območja Volovje rebri, pomembno življenjsko okolje s pestro podzemeljsko favno, zaradi česar je lahko tudi potencialni življenjski prostor za omenjeno vrsto.

V kolikor podatkov namenskih raziskav ni oz. so ti pomanjkljivi, mora izdelovalec upoštevati dejstvo, da so varovana območja že določena z namenom ohranjanja ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov, določenega s ciljno velikostjo populacij in izvesti presojo z vidika ohranjanja tega namena. Ugotavljamo, da izdelovalec tega ni povsem upošteval, kar lahko jasno sklepamo iz nekaterih primerov. V Poročilu je navedeno, da postavitve vetrnih turbin ne sega v območje razširjenosti širokouhega netopirja (*Barbastella barbastellus*) v PosVO Javorniki-Snežnik in zato ocenjeno, da poseg ne bo vplival na njegovo populacijo. V tem primeru se izdelovalec Poročila sklicuje na strokovne osnove za vzpostavljanje omrežja NATURA 2000-netopirji (Prirodoslovni muzej Slovenije, 2003) in spregleda, da obravnavano območje ni bilo raziskano, zaradi primernosti habitata pa določeno za varstvo vrste. Tudi za vrsto metulja črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*) je navedeno, da vrsta verjetno ni prisotna v PosVO Javorniki-Snežnik iz česar izdelovalec sklepa, da tudi vpliva verjetno ne bo. Naša ugotovitev se kaže tudi skozi podcenjen vpliv na nekatere vrste ptic, kar v nadaljevanju navajamo.

Ugotavljanje učinkov posega na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe (vrste in habitatni tipi za katere so bila varovana območja določena z namenom ohranjanja njihovega ugodnega stanja) in stopnja njihove pomembnosti ter ocenjevanje vplivov in pomembnosti posledic ugotovljenih učinkov na varstvene cilje varovanih območij, njihovo celovitost in povezanost, je izdelana v predpisani obliki. Na podlagi razpoložljivih podatkov ocenjujemo, da so v nekaterih primerih ocene vplivov, ki se nanašajo na nekatere kvalifikacijske vrste v **PosVO Snežnik-Pivka** in **pPosVO Javorniki-Snežnik** neustrezne, kar v nadaljevanju pojasnjujemo. Na ocene vplivov ki se nanašajo na **pPosVO Reka**, nimamo bistvenih pripomb.

V varovanem območju **PosVO Snežnik-Pivka** se taki primeri nanašajo zlasti na ujede:

- Izračun indeksa ogroženosti v primeru **planinskega orla** (*Aquila chrysaetos*) je vprašljiv, saj statistika v primeru enega samega para ne more biti verodostojna, izračun pa prav tako ne upošteva krajevno specifičnih odzivov vrste. Za populacijo oziroma prisotnost vrste na območju je lahko usoden že en sam trk z vetrnico, še posebej, če gre za samca. Ob tem je pomembno tudi dejstvo, da obravnavano območje posega na eno ključnih prehranjevališč para, ki gnezdi v neposredni bližini (eno gnezdo oddaljeno cca 1000 metrov, drugo cca 4000 metrov).

Ocena velikostnega razreda znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja oz. sprememb v stopnji smrtnosti zaradi postavitve ovir v habitat vrste ter ocena odstotka trajnega upada populacije vrste sta v primeru planinskega orla po našem mnenju podcenjeni, saj bi bili lahko ovrednoteni tudi v najvišjem razredu - kot uničujoča (E), ne pa le kot nebistvena (C) oz. ugotavljamo, da vpliv učinka trajnega upada populacije na celovitost in varstvene cilje ni ocenjen. To utemeljujemo tudi z dejstvom, da po razpoložljivih podatkih gnezdi v neposredni bližini načrtovanih posegov 1 par orlov. Že izguba enega samega osebka pomeni prepolovitev ali celo uničenje populacije znotraj varovanega območja, lahko pa tudi uničenje lokalne južno primorske populacije, saj gre za izjemno primeren habitat, ki ga bodo osebki vrste poskušali vedno znova naseliti kljub nevarnostim.

- V primeru **kačarja** (*Circaetus gallicus*) ocenjujemo podobno kot v prej navedenem primeru. Menimo pa, da v primeru kačarja predstavljajo dodaten problem pri

ocenjevanju značilnih učinkov skromni izhodiščni podatki o stanju kvalifikacijske vrste. Ob upoštevanju načela previdnosti, brez dodatnih podatkov ni možno zagotavljati, da bo imel poseg nebitven vpliv na vrsto, ki velja v Sloveniji za zelo redko gnezdilko. V PosVO Snežnik-Pivka gnezdijo 2-3 pari, ki jim Volovja reber predstavlja pomemben prehranjevalni habitat. Že izguba enega osebka lahko predstavlja drastično izgubo, ne le v populaciji PosVO Snežnik Pivka, temveč tudi v slovenski populaciji, ki je ocenjena na 10 do 15 gnezdečih parov.

Ocena velikostnega razreda znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja oz. sprememb v stopnji smrtnosti zaradi postavitve ovir v habitat vrste ter ocena odstotka trajnega upada populacije vrste sta tudi v primeru kačarja po našem mnenju podcenjeni. Ovrednoteni bi lahko bili tudi v najvišjem razredu - kot uničujoča (E) ali vsaj bistvena (D), ne pa le kot nebitvena (C) oz. ugotavljamo, da vpliv učinka trajnega upada populacije na celovitost in varstvene cilje ni ocenjen.

Na podlagi navedenega in skladno s 4. točko 25.člena Pravilnika ugotavljamo, da so vplivi načrtovanega posega na varstvene cilje PosVO Snežnik-Pivka in njihovo celovitost ter povezanost v primeru teh dveh vrst pomembni in škodljivi.

Glede na razpoložljive podatke, ki kažejo, da se obe vrsti na Volovji rebri pojavljajo pogosteje kot drugje znotraj območja PosVO Snežnik-Pivka ocenjujemo, da bi kljub že vključenim in predlaganim omilitvenim ukrepom, postavitve vetrnih turbin na robu PosVO Snežnik-Pivka, zaradi izgube dela habitata in morebitnih trkov, resno ogrozila ugodno stanje teh vrst in je v nasprotju z varstvenimi cilji določenimi v 6. členu Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), Uradni list RS, št. 49/04.

- Neustrezno je ovrednoten tudi vpliv posega na gozdnega jereba (*Bonasa bonasia*). Poročilo navaja, da vrste na širšem predelu posega ni potrjena iz česar izhaja tudi ocena, da poseg na to vrsto ne bo imel vpliva. Območje Volovje rebri je izjemno ustrezen habitat vrste kar potrjujejo podatki DOPPS (neobjavljeni podatki) saj so ob gozdnem robu severno do linije vetrnic zabeležili več parov gozdnih jerebov. To predstavlja na varovanem območju edino doslej ugotovljeno strnjeno populacijo. Glede na to, da je vrsta občutljiva na stalen hrup je posledično pričakovan tudi negativen vpliv nanjo.

Negativni vpliv načrtovanega posega na ugodno stanje vrste lahko pričakujemo tudi pri drugih vrstah ptic, zlasti drugih ujedah: sršenarju (*Pernis apivorus*) in beloglavemu jastrebu (*Gyps fulvus*), ki ima tu enega od dveh preletnih koridorjev za migracije iz Kvarnerja v Alpe. Po podatkih (T. Mihelič, 2004) ima območje za prelet teh ptic veliko večji pomen od doslej priznanega. Eden od varstvenih ciljev območja je zagotavljanje čim bolj mirnih preletnih koridorjev z čim manj objekti v zraku. Ne glede na omilitvene in izravnalne ukrepe lahko pričakujemo negativni vpliv na ugodno stanje tudi drugih kvalifikacijskih vrst ptic za PosVO Snežnik-Pivka, zlasti gnezdilke z maloštevilnimi populacijami npr. rjava cipo (*Anthus campestris*) z ocenjeno gnezdečo populacijo 5-10 parov ter na plahe vrste ptic kot je npr. slegur (*Monticola saxatilis*) z ocenjeno populacijo 10 parov.

Ocenjujemo, da je za navedene vrste ocena učinka na njihovo populacijsko dinamiko podcenjena oz. ni ustrezno ocenjena.

V varovanem območju **pPosVO Javorniki-Snežnik** je po našem mnenju neustrezno ocenjen vpliv na velike zveri, zlasti risa in volka. Pri tem smo upoštevali tudi pridobljeno strokovno mnenje v zvezi s pričakovanimi vplivi načrtovane gradnje vetrnih elektrarn na stanje evrazijskega risa.

- Največji neposreden negativen vpliv je pričakovan v populaciji **evrazijskega risa** (*Lynx lynx*). Tako kot ugotavlja tudi Poročilo, bodo eni največjih učinkov vplivov prav učinki na populacijo risa, tako znotraj varovanega območja kot v Sloveniji. Po naši oceni pa tudi širše v Evropi, ker je populacija v varovanem območju ključna za stabilnost Dinarsko-Alpske metapopulacije. Ocenjeno je, da v PosVO Javorniki-Snežnik živi skoraj polovica vseh risov v Sloveniji. Glede na navedbo v Poročilu, da je predlagana postavitve vetrnih elektrarn edini primer postavitve takšnega objekta v naravno okolje risa v Evropi, obstaja možnost morda danes še neznanih učinkov.

Eden od učinkov načrtovanega posega bo izguba dela habitata, ne glede na lokacijo posega ob robu varovanega območja. Poseg je načrtovan v enem izmed najprimernejših in najpomembnejših teritorijev risa v Sloveniji, to je del habitata, ki pomeni optimalen prostor za uspešno reprodukcijo. To je povezano tudi s sedanjo razpoložljivostjo plena na obravnavanem območju. Načrtovani poseg bo bistveno vplival na zmanjšanje gostote plena, kar bo pomembno vplivalo na zmanjšanje nosilne kapacitete okolja za risa na obravnavanem območju. Slednje je ugotovljeno tudi v Poročilu, ne pa tudi ustrezno upoštevano v oceni posledic učinkov. Z načrtovanim posegom upravičeno pričakujemo izgubo enega, za nadaljnji obstoj risa v Sloveniji ključnega, teritorija. To pomeni neposredno izgubo 10% obstoječega življenjskega prostora risa v Sloveniji. Učinek izgube je še večji, ker gre za del varovanega območja, ki je vitalen habitatni koridor med osrednjimi Dinaridi na Hrvaškem in v Bosni ter Vzhodnimi Alpami.

Glede na navedeno, je po našem mnenju ocena velikostnega razreda trajne izgube območja habitata v primeru risa na povezanost in varstvene cilje varovanega območja podcenjena, saj bi moral biti vpliv ovrednoten najmanj kot bistveni (D), nikakor pa ne le kot brez vpliva (A) oz. kot nebistveni (C).
- Drugi od učinkov načrtovanega posega je fragmentacija enega izmed najprimernejših in najpomembnejših teritorijev risa v Sloveniji. Za uspešno reprodukcijo je pomembno uspešno parjenje, kar pa je ključen problem pri fragmentiranih teritorijih. Zaradi specifičnosti vrste v zvezi s tem prihaja pri risu do bistvenega zmanjšanja možnosti za uspešno reprodukcijo. To je tudi pomemben dejavnik ogrožanja populacije. V konkretnem primeru ocenjujemo, da izguba enega teritorija pomeni najmanj 14%-no znižanje letne stopnje reprodukcije vrste v Sloveniji, znotraj varovanega območja pa skoraj 30%. Pomembnost izgube teritorija znotraj pPosVO Javorniki-Snežnik je še toliko večja, ker gre za edine teritorije v Sloveniji v tesnem medsebojnem stiku, kar povečuje možnost reprodukcije in predstavlja izvor osebkov za nadomestitev izgub v drugih primernih prostorih in vir osebkov za nadaljnjo rekolonizacijo vrste.

Glede na navedeno, sta po našem mnenju tako pomembnost učinka kot ocena velikostnega razreda znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja zaradi fragmentacije habitata v primeru risa na povezanost in varstvene cilje varovanega območja podcenjena in bi moral biti vpliv ovrednoten v najvišjem razredu - kot uničujoči (E) ali vsaj bistveni (D), nikakor pa ne le kot nebistveni (B).
- Ocenjujemo, da bo vse zgoraj navedeno vplivalo na populacijsko dinamiko vrste v smislu trajnega upada velikosti populacije vrste. Ob ocenjeni številčnosti risa to pomeni trajno zmanjšanje populacije v Sloveniji vsaj za 10 %, kar je pri tako kritični velikosti populacije nedopustno. Slovenske populacije so vitalnega pomena kot naravni vir repopulacij, kakor tudi ključen segment v povezovanju alpskih, dinarskih

in karpatskih lokalnih populacij v stabilnejše in viabilnejše metapopulacije. Sprememba donorskega statusa Snežniško-Javorniškega pogorja in Gorskega kotarja v ponornega, pa bi bil usoden za celotno Dinarsko populacijo ter posledično pomeni preprečitev razvoja stabilne Dinarsko-Alpske metapopulacijske strukture (I.Kos 2005).

Glede na navedeno je po našem mnenju ocena odstotka upada populacije vrste na celovitost in varstvene cilje varovanega območja v primeru risa podcenjena, saj bi morala biti ovrednotena v najvišjem velikostnem razredu - kot uničujoči (E) ali vsaj bistveni (D), ne le kot brez vpliva (0) oz. menimo, da vpliv učinka trajnega upada populacije na celovitost in varstvene cilje ni ocenjen.

Zaradi specifičnih lastnosti vrste in kompleksnosti problema zagotavljanja primernega življenjskega prostora tej vrsti, ustrezni omilitveni ukrepi preprosto niso možni.

Na podlagi zgoraj navedenega in skladno s 4. točko 25.člena Pravilnika ugotavljamo, da so vplivi načrtovanega posega na varstvene cilje pPosVO Javorniki-Snežnik in njihovo celovitost ter povezanost v primeru evrazijskega risa pomembni in škodljivi.

- Ocenjujemo, da bo načrtovani poseg imel velik posreden negativni vpliv na volka (*Canis lupus*), ki ima na Snežniku eno od jeder dinarske populacije. Poseg bo zmanjšal njegov življenjski prostor v delu, ki je pomemben za prehranjevanje in je v zadostni oddaljenosti od predelov, kjer so možni večji konflikti s človekom. Spremenjene razmere v tem območju pomenijo ne le direktno izgubo prehranjevalnega prostora, temveč tudi večjo motnjo za živali in večjo možnost konfliktov, kar pa posredno vodi v večjo ogroženost vrste. Glede na to, da gre za zelo ogroženo in mednarodno strogo varovano vrsto (Bernska konvencija) in ob upoštevanju načela previdnosti ocenjujemo, da so ocene vplivov ugotovljenih učinkov na vrsto podcenjene.

Posebej poudarjamo, da je za ohranjanje ugodnega stanja obeh omenjenih vrst oz. vseh velikih zveri med najpomembnejšimi dejavniki sprejemljivost prisotnosti teh vrst med lokalnim prebivalstvom. Zaradi tega so obsežni neposeljeni predeli ciljni sociološki habitat obeh vrst oz. vseh velikih zveri. Celoten Javorniško-Snežniški masiv je skupaj z nadaljevanjem v Gorskem kotarju najpomembnejši ustrezen sociološki habitat za velike zveri v zahodni in srednji Evropi. Z zmanjševanjem sociološkega habitata se povečujejo konflikti v bližini naselij in s tem se bistveno spreminja tolerantnost lokalnega prebivalstva do omenjenih vrst. Uničenje tega sociološkega habitata pomeni nedvomno izgubo najvitalnejših populacij velikih zveri v srednji in zahodni Evropi (I.Kos 2005). Obravnavan poseg je načrtovan v osrednjem območju življenjskega prostora velikih zveri, v predelu, ki je v odnosu s človekom najmanj konflikten v Sloveniji.

Glede na vse navedeno in ob upoštevanju načela previdnosti ocenjujemo, da bi kljub že vključenim in predlaganim omilitvenim ukrepom, postavitve vetrnih turbin na robu pPosVO Javorniki-Snežnik resno ogrozil ugodno stanje obeh omenjenih živalskih vrst, ki sta kvalifikacijski vrsti v pPosVO Javorniki-Snežnik in je v nasprotju z varstvenimi cilji določenimi v 6. členu Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), Uradni list RS, št. 49/04 ter v nasprotju z mednarodnimi obveznostmi (Bernska konvencija). Ohranjanje ugodnega stanja ogroženih vrst velikih zveri in zmanjševanje konfliktov je tudi eden izmed ciljev Nacionalnega programa varstva narave, ki je del Nacionalnega programa varstva okolja (Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja, sprejeta na vladi 2.6.2005).

- Ocenjujemo, da bi v **pPosVO Javorniki-Snežnik** načrtovani poseg imel velik vpliv tudi na populacijo širokouhega netopirja (*Barbastella barbastellus*). Natančnejše raziskave o vplivih vetrnih elektrarn na netopirje potekajo v svetu šele zadnja leta, so pa njihovi rezultati zastrašujoči (npr. 44 vetrnih turbin je na Backbone Mountain v ZDA v letu 2003 pobilo 2092 netopirjev, v letu 2004 je samo v 6. tednih (čas raziskave) zaradi iste vetrne elektrarne poginulih preko 2000 osebkov (Balow 2004, 2005)). Največjo nevarnost za netopirje predstavljajo vetrnice, ki so ob gozdnem robu na grebenih vzpetin, zato ocenjujemo, da bi v obravnavanem primeru, kjer gre za podobne razmere, načrtovani poseg lahko ogrozil ugodno stanje populacije širokouhega netopirja. Po izkušnjah iz tujine predlagan omilitveni ukrep (osvetlitev v rumeno zelenem do rdečem delu spektra) ne preprečuje trkov z vetrnicami. Ugotovljeno je, da žuželke privlači toplota rotorja zaradi česar postane območje rotorja tudi prehrambeni cilj netopirjev. To je razlog za veliko smrtnost netopirjev, ugotovljeno z namenskimi raziskavami (Ahlen 2003). Ker se širokouhi netopir prehranjuje izključno z žuželkami v letu in ker je poseg načrtovan v območju zanj primerne habitata in znotraj območja določenega za ohranjanje njegovega ugodnega stanja, je pri ocenjevanju vpliva to potrebno upoštevati. Ugotavljamo, da ti vplivi niso upoštevani in zato so ocene vpliva neustrezne. Ocenjujemo, da je velikostni razred znižanja uspeha razmnoževanja in preživetja oz. sprememb v stopnji smrtnosti zaradi postavitve ovir v habitat vrste podcenjen, ocena odstotka trajnega upada populacije vrste pa ni ocenjena. V kolikor na podlagi razpoložljivih podatkov o širokouhem netopirju ugotavljanje učinka ni možno, bi bilo potrebno to ustrezno označiti.

V **pPosVO Javorniki-Snežnik** je vprašljiva tudi ocena vplivov na kvalifikacijsko vrsto metulja črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*) glede na to, da je izdelovalec sklepal da vpliva na to vrsto predvidoma ne bo, ker na območju neposrednega vpliva verjetno ni prisotna.

Na osnovi navedenih in zgoraj obrazloženih ugotovitev, da bo gradnja vetrne elektrarne na Volovji rebri škodljivo vplivala na varstvene cilje varovanih območij (PosVO Snežnik Pivka, pPosVO Javorniki-Snežnik), njihovo celovitost in povezanost, je naša ocena sprejemljivosti posega neugodna. Načrtovani poseg na predlagani lokaciji, ki leži na obrobju PosVO Snežnik-Pivka in pPosVO Javorniki-Snežnik je v nasprotju z varstvenim ciljem ohranjanja ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst (6.člen Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), Uradni list RS, št. 49/04), zato ga odsvetujemo. Ugotovljeni bistveni škodljivi vplivi posega tudi samo na eno od varovanih vrst ali habitatnih tipov so, skladno z zahtevami tretjega in četrtega odstavka 6. člena Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L št. 206 z dne 22.7.1992, str. 7) in priporočili Evropske komisije za presojo planov in posegov, ki pomembno vplivajo na Natura območja, dovolj za ugotovitev, da je poseg nesprejemljiv zaradi bistvenih škodljivih vplivov na Natura območje. Citirane določbe direktive so v slovensko zakonodajo prenesene z določbami ZON-UPB2 in sicer 33. a člen ter 101. do 101. f člen, 104. a in 105.a člen.

Gradnja vetrnih elektrarn oziroma kakršnakoli gradnja na območjih, ki so bila strokovno opredeljena kot pomembna za varstvo evropsko pomembnih vrst, vendar pa kasneje niso bila vključena v Natura 2000 območje, kot je primer Volovje rebri, je pred dokončno potrditvijo Natura 2000 območij s strani evropske komisije zelo tvegana. Evropsko sodišče je namreč že večkrat razsodilo, da je bilo potrebno vse gradnje na teh območjih ustaviti in odstraniti vse vzroke uničenja območja ter območje vključiti v mrežo območij Natura 2000. Taki primeri so razsodbe evropskega sodišča C-355/90 z 02.08.1993, C-44/95 z 11.07.1996, C-3/96 z 19.05.1998 in C-166/97 z 18.03.1999.

II.

MNENJE O SPREJEMLJIVOSTI POSEGA Z VIDIKA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI IN NARAVNIH VREDNOT

Mnenje izdajamo na podlagi 61. člena Zakona o varstvu okolja (ZVO-1).

Načrtovani poseg leži znotraj območij, ki imajo na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben pravni status.

Trasa načrtovanega visokonapetostnega daljnovoda prečka reko Reko na območju med naselji Rečica in Topolc, ki je:

- **naravna vrednota državnega pomena - Reka (Velika voda), Id.št. 3290** (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot, Uradni list RS št.111/04),
- **ekološko pomembno območje - Reka (Velika voda), Id.št. 53600** (Uredba o ekološko pomembnih območjih, Uradni list Rs št.48/04).

Načrtovani poseg se, z izjemo nekaterih odsekov visokonapetostnega daljnovoda, nahaja v:

- **ekološko pomembno območje Snežnik-Pivka, Id.št. 51200** (Uredba o ekološko pomembnih območjih, Uradni list RS št.48/04).
- **ekološko pomembno območje – Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri, Id.št. 80000** (Uredba o ekološko pomembnih območjih, Uradni list RS št.48/04).

Območje posega leži skoraj v celoti (z izjemo nekaj vetrnih turbin) v:

- **vplivnem območju regijskega parka Škocjanskih jam** (Zakon o regijskem parku Škocjanske jame, Uradni list RS, št. 57/96).

Poročilo o vplivih na okolje, II.del (v nadaljevanju Poročilo) za vetrno elektrarno in povezovalni 110 kV daljnovod na območju Volovje rebri nad Ilirsko Bistrico je izdelano v skladu z Navodilom o metodologiji za izdelavo poročila o vplivih na okolje (Ur.list RS št.70/96). Poročilo je obsežno, še zlasti v delu, ki se nanaša na naravo ter vsebuje predpisane vsebine vključno s podatki o ekološko pomembnih območjih in o naravnih vrednotah. Izdelovalec je pri delu uporabil poleg javno dostopnih podatkov tudi podatke pridobljene z namenskimi raziskavami. Pri uporabi slednjih v okviru ocenjevanja vplivov je potrebno upoštevati stopnjo njihove pomanjkljivosti, ki je vezana na kratek in omejen rok izdelave poročila. Že omenjene pomanjkljivosti v zvezi s podatki o nekaterih kvalifikacijskih vrstah posebnega varstvenega območja Snežnik-Pivka in potencialnega posebnega varstvenega območja Javorniki-Snežnik, ki so hkrati tudi vrste zaradi katerih je določeno ekološko pomembno območje Snežnik-Pivka, veljajo tudi tem mnenju.

Izdelovalec poročila je pri tem uporabil (in ne upošteval) Naravovarstvene smernice za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Ilirska Bistrica (št. naloge 5-III-58/4-O-03/ACG, Nova Gorica, junij 2003).

Revizija Poročila temelji na preverjanju njegove skladnosti s predpisanimi vsebinami, pomanjkljivo pa ocenjuje njegovo kakovost in ustreznost zlasti pri ovrednotenju vplivov. Revizija se tudi ne opredeli do ocene o vplivih na Regijski park Škocjanske jame, glede na lokacijo v vplivnem območju in sicer ali so bili ugotovljeni vsi pričakovani vplivi in njihovi učinki ter ali so bili ustrezno ovrednoteni.

V poročilu ovrednoteni pričakovani vplivi na naravo (naravne vrednote, območja Natura, EPO, flora, habitatni tipi, favna) v času gradnje in obratovanja so v sklepni oceni ocenjeni kot

sprejemljivi ob doslednem upoštevanju vseh predvidenih omilitvenih ukrepov. Izdelovalci sicer ugotavljajo zelo hud vpliv predvsem na floro in habitatne tipe v času gradnje, ter favno tako v času gradnje kot med obratovanjem.

Na podlagi razpoložljivih podatkov ocenjujemo, da so v nekaterih primerih pričakovani vplivi podcenjeni, kar v nadaljevanju pojasnujemo.

Ocenjujemo, da bi načrtovana gradnja vetrne elektrarne na Volovji rebri bistveno spremenila in uničila lastnosti zaradi katerih ima območje status ekološko pomembnega območja (EPO Snežnik-Pivka), Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04) in je znotraj območja predlaganega za zavarovanje kot Regijski park Snežnik. Poleg vseh pričakovanih negativnih vplivov na nekatere živalske vrste že navedenih v tem dopisu v okviru mnenja o sprejemljivosti posega na varovana območja načrtovani poseg pomeni:

- **uničenje velikega dela suhih kraških travišč**, ki predstavljajo eno redkih (če ne edino) bolj ali manj nefragmentiranih visokodinarskih suhih travišč v Sloveniji in so na seznamu habitatnih tipov (vzhodna submediteranska suha travišča), ki jih kot evropsko pomembne navaja Habitatna direktiva in se v Sloveniji prednostno ohranjajo (Uredba o habitatnih tipih, Uradni list RS, št. 112/03). Gre za travišča, ki v slovenskem delu submediterana dosegajo svojo severozahodno mejo areala razširjenosti. Specialne lastnosti nekaterih oblik teh traviščnih sestojev (posameznih rastlinskih subasociacij) kot tudi njihovo prepletanje kažejo na izjemno občutljivost teh travišč, ki so z gradbenimi posegi obsojene na uničenje. Omilitveni posegi preprosto niso možni, saj gre za specifične kombinacije rastlinskih vrst, ki so rezultat daljših evolucijskih procesov povezanih s specifičnimi mikroklimatskimi in pedološkimi razmerami. Torej so te oblike pogojene tako edafsko kot tudi mikroklimatsko; zato so specifične, njihovo formiranje pa je pogojeno z relativno dolgotrajno sukcesijo kot posledica posebnih sindinamičnih procesov. Ocenjujemo, da renaturacija oziroma vzpostavitev prvotnega stanja, ki bi zagotavljala ohranjanje specifičnih lastnosti teh oblik, ni možna. Tudi predlagan odkup površin na južnih pobočjih Volovje rebri ni ustrezen omilitveni ukrep za vegetacijske oblike, ki so izrazito vezane na grebenske lege. Tu namreč vladajo specifične mikroklimatske in pedološke razmere, ki močno preprečujejo zaraščanje za razliko od južnih pobočij, kjer vladajo drugačne razmere in omogočajo hitro zaraščanje.
- **uničenje rastišč** in kljub načrtovanim omilitvenim ukrepom **spremembo rastiščnih razmer**, kar se lahko odraža na poslabšanju ugodnega stanja nekaterih **ogroženih rastlinskih vrst**. Tu je ugotovljenih vsaj 31 ogroženih rastlinskih vrst (Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam, Ur.l.RS št.82/02). Petindvajset (25) od ugotovljenih vrst je zavarovanih (Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 110/04), dve vrsti - gorski narcis (*Narcissus poeticus* ssp. *radiiflorus*) in gorska logarica (*Fritillaria tenella*) - pa sta na seznamu strogo zavarovanih rastlinskih vrst po Bernski konvenciji. Med zavarovanimi vrstami posebej omenjamo bratinski košutnik (*Gentiana lutea* ssp. *symphyandra*), ki ima prav na območju načrtovanih stojišč vetrnic med 25 in 31 izjemno bogato rastišče, ki predstavlja pravo redkost pojavljanja vrste glede na njeno ogroženost. Na območju načrtovanih vetrnih turbin v predelu Devina pa je edino znano nahajališče žafranaste lilije (*Lilium bulbiferum* ssp. *croceum*) v Sloveniji (T.Wraber, Proteus 1995).
- **uničenje sedanjih lastnosti travnatih površin območja**, kot tudi kasnejše spremenjene razmere z odvijajočo se dejavnostjo, **pomenijo bistveno zmanjšanje prehrabnih in gnezditvenih potencialov**, ne le v tem dopisu že omenjenih vrst ptic, temveč tudi drugih **ogroženih vrst ptic z maloštevilnimi populacijami, ki predstavljajo velik del nacionalne populacije**. Izdelovalci Poročila ustrezno poudarjajo pomen območja za nekatere ptice, posebej še njihovo ugotovitev in potrditev gnezditve svetlooke penice (*Sylvia hortensis*), kar predstavlja edino zanesljivo gnezdišče te vrste v Sloveniji. Ob

morebitnem uničenju gnezdišča, bi ta vrsta ptice kot gnezdilka izginila, ne le lokalno pač pa bi jo črtali tudi kot gnezdilko v slovenskem merilu. Poročilo tudi poudarja pomen območja za ptice pevke in ugotavlja, da je število gnezdil na območju »greben« in »dolina« v primerjavi s podobnimi odprtimi travniškimi območji med največjimi kjerkoli v Sloveniji, kar potrjuje pomen območja za ptice. Po razpoložljivih podatkih je namreč Volovja reber življenjski prostor vsaj 68 vrst ptic, od katerih je 28 vrst ogroženih (Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v Rdeči seznam, Uradni list RS, št.82/02), 13 vrst pa je evropsko ogroženih (Dodatek 1 Direktive Sveta o ohranjanju prostoživečih ptic, 79/409/EEC). Večina ugotovljenih vrst je tudi zavarovanih z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04). Območje je posebej pomembno za ujede (8 vrst) pa tudi za seleče ptice, na katere je prav tako pričakovati negativni vpliv. Te so v Poročilu pomanjkljivo obdelane zaradi prekratkega obdobja opazovanja. Zabeleženi so preleti sivih gosi (*Anser anser*) na območju grebena nad Volovjo rebrijo.

- **negativne vplive v življenjskem okolju strogo zavarovanih vrst netopirjev.** Po poročilu je tu ugotovljenih 9 vrst netopirjev, ki so vsi zavarovani z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04) in na seznamu strogo zavarovanih vrst z Bernsko konvencijo. Pričakujemo, da bi z namenskimi raziskavami potrdili prisotnost vsaj še enkrat večjega števila vrst (Kryštufek s sodelavci, 2002). Za popolnejšo oceno vplivov posega so potrebne natančnejše raziskave, ki bi zajemale predvsem proučevanje prehrabnenih navad in selitvene poti različnih vrst netopirjev.
- **uničenje dela življenjskega prostora nekaterih vrst nevretenčarjev vključno s predstavniki jamske favne.** Vrtače so se izkazale kot pomembno življenjsko okolje s pestro podzemeljsko favno v tako imenovanem okolju MSS (Milieu Souterrain Superficiel) oz. plitvem podzemeljskem okolju, kar pa je v Sloveniji še relativno slabo raziskano. Prav na območju načrtovanega posega je bil najden osebek troglomorfne prazuželke *Thysanura*, ki je nedvomno za znanost še neopisana vrsta živali in kot taka doslej edina troglomorfna *Thysanura* v Sloveniji. Razgiban kraški relief s številnimi manjšimi in večjimi vrtačami na obravnavanem območju nakazuje, da je pod površjem Volovje rebri, ekološko pomemben splet večjih oziroma manjših podzemeljskih prostorov. Ta segment v poročilu ni bil obravnavan, kar ocenjujemo kot pomanjkljivost poročila.

Načrtovana gradnja vetrne elektrarne in povezovalnega 110 kV daljnovoda na območju Volovje rebri nad Ilirsko Bistrico sega v vplivno območje regijskega parka Škocjanske jame (Zakon o regijskem parku Škocjanske jame, Uradni list RS, št. 57/96, št.63/97). Možnost nezgodnih razlitij ni izključena (čeprav v sklepnih ocenah ni več navedena), kar je povsem razumljivo. Glede na to, da 8.člen citiranega zakona določa varstvene režime na vplivnem območju parka in prepoveduje izvajanje posegov, ki pomenijo tveganje ali nevarnost za okolje in njihovi škodljivi vplivi segajo v območje regijskega parka **Škocjanske jame, ki varuje naravne vrednote državnega pomena in svetovno naravno dediščino uvrščeno na seznam UNESCO - Škocjanske jame**, je nujno potrebno posebej preveriti sprejemljivost z vidika tveganja onesnaževanja.

Pravilnik o posegih v okolje, ki se izjemoma lahko dovolijo na vplivnem območju Regijskega parka Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 89/03), izjeme za nameravani poseg ne ureja.

Glede na vse zgoraj navedeno ugotavljamo, da vplivi gradnje in obratovanja načrtovane vetrne elektrarne in povezovalnega 110 kV daljnovoda na območju Volovje rebri nad Ilirsko Bistrico, na ohranjanje biotske raznovrstnosti v Sloveniji in Evropi ter varstvo naravnih vrednot, ugotovljeni in ovrednoteni v poročilu o vplivih na okolje in reviziji tega

poročila, kljub omilitvenim ukrepom, ne dajejo podlage za ugotovitev, da poseg v naravo ne bo škodljivo vplival na območja s pravnim statusom s področja ohranjanja narave. Glede na to je naša ocena sprejemljivosti posega neugodna.

Pripravili:

Mirjam Gorkič, univ.dipl.biol.

Irena Kodele Krašna, univ.dipl.biol.

Andrej Hudoklin, univ.dipl.biol.

Tanja Lukežič, univ.dipl.inž.geol.

Direktor:

dr. Darij Krajčič

Priloge:

dokumentacija (navedena v dopisu)